

לד:

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

עין משפט
גז מוצה

הא א מיי פיו מלך
לוקור מנה הל ב
קמ עשין שט:

מוסף רש"י

ששי שמשיה את
ארץ כשחותה
נפשיטו, ופני לטון
שפח וסכר (ארכה ב)
השין לחל לנו שום
כתיבה (יחא י), הלום.
כסות המחרטה שיה
המה
בקותין, דמה שחולו
זקק ועלה מלון הקב
שם. מבוה נטיה כל
זכב, מבוה לטון פרי
דמיי (נרשלה ל) ואלה
ס: אלר מנה: כחולו
וב: על אחר משבחה
בצוע. היפה חכון טוה
אינה שפנה הלום
בחדר יו ככ. ככשם
החברון: יו ככשם
שפס (מחורו ד:)

הוספת שאגין

עלה לך אנשים לדעת
גני מוצה לך אכל יש הם
זמר שחלשום כרובים
תקרבון אלי כלבם: וכי
ש אדם כו לבורי אם
זה הקב"ה (יהי מוצה)
עשיוה לרבר שפסול לבא
ידי הקלה, ויטב בעיני
דבר: ולא שפסול שפן
בחדשו רבה כפרש שאן
עני: משה לא הריב אלא
זשל לאום האומי לחברו
יכור ל חסורן ראשני
נאות לו להוליכו בחר
בבעקה ואמר כיון שאין
תה מטב על ידי שלא
ועשה סמנו מה שהיה
לנפולו ואת אטנו כו היה
שמה סברו שיאמר לו
שר כיון שאתה משה
שילוח מרגלים לא תהיה
זר: והיק הא ויטב
עני: הבר שיהיה סבור
ויחננו מלכות כי היה
לכס האטמן בנסוק כיה.
ובל לא בעני המכוס
זיה: גלוי לפני שחלשתי
במא ליהי תקלה, אי
לי להמיר חלק עם
למרו שלנו. מרגלים לו
כחורו בו אינו רוצה
זמר מרגלים פסח אלא
ותן ששאלו תחלה שילוח
המלים: שפשה עצמו
ן: משאנו על הקב"ה
ביכול באמר לקמן
פילו בעל הבית אינו
זול להירא כליו כשם:
ועשה הארץ כשחיותה
ומקום גרליו מעמיק
ארץ סובב כבודו. ופי:
שן שיש לא מורש לי
אי דמי לשחיותה זיל
שון עמודי שיש שים
ברים ומקום מעמדם
כר: ליה. אילמא בננתה
מש. וחולק התלמוד על
מדרש דראיה החם מפני
ה זכו הכענים ליטב
ארגס מיו ששים יומר
פצרים כבשר שכדור
זקן אברהם אבנו שאמר

בחנייתן עברו. י"ל הראשונים לעולם כשהיו מגיעין לשפת עבר
השני לגד מעבר היו הולכין למטה בירדן ועושין מקום
מעמד לנכין אחריהם שהרי רוחב מנהג ישראל היה שיש עשר
מיל ורוחב הירדן לא היה כ"א חמשים אמה ומיל הוא אלפים אמה
וי"ל דרוקא באורך ורוחב חנייתן נכנסו
בירדן אבל לאחז שנסכטו בירדן
נמשכו זו אלל זו וגמלוה עמנו שאל
לא תאמר כן אלא כדרך חנייתן עמדו
בירדן אם כן לא עמדו כולם בירדן
בשעה שהמנה יהושע עממן שהרי
אמה מוצא ברוחב שנים עשר מיל
מ"פ לעשות רחבות חמשים אמה
כרוחב הירדן ואורך כל רצועה כ"ב
מיל על רוחב ג' אמה ואם היה לך
הקוף אותן מ"פ רצועות מדת ארץ
זו אלל זו היה פורכו קרוב לאלף ומ'
ט(ומ') פרסאות באורך הירדן והירדן
לא נכתה כי אם עד ים הערבה ויולל
הוא ממערת פמיים שהוא בחלק דן
כדליתא דפ' מעשר צהמה (בכורות
דף נה.) ואורך כל ארץ ישראל לא
היה כ"א מ' פרסאות ועוד דליף היו
יכולין לשמוע הנאמם מפי יהושע
אלל ע"כ בירדן לא היו עומדים כדרך
חנייתן אלל מוזממין ומימה לר"י
נתי דדרך חנייתן עברו מ"מ הלל
עמדו בירדן עד שגמר יהושע התנאים
ועלו הכענים ולא חזר לאימנו עד
שעברו כולן א"כ אותם ג' אמה של
ירדן דרך חנייתן עברו בני המים
נגדשין ועולין יותר על י"ב מיל וי"ל
אותו גודש שהיה מיותר על י"ב מיל
לא הגיע לכלל גובה מיל ולהכי לא
חשיב ליה: בזה אחר זה עברו.
מימה לר"י אמה ליה ר' אלעזר
בקלות המים והלא אינו תלויה אלל
בשיכו העברתם וי"ל דתרתמי פליגי
על מה שזמנה קלות האדם לקלות
המים אמר זה אינו שאפילו אם היו
עוברין דרך חנייתן היו המים נגדשין
יותר מ"מ מיל והוא לא אמר אלל
י"ב ועוד שזכה אחר זה עברו ועל
זה תמיה רבי אם זה אחר זה עברו
מה קצנה שיהי דקמיה שלג מאות
שפי חשבוין גדול המים היו עוברים
כרוחב חני מיל שהוא אורך ג' מאות
חקר י"ב כילד שמתעשה י"ב רצועות
כרוחב מיל ואורך י"ב מיל ושל רצועה
זו אלל זו באורך יהיה אורך קמ"ד
מיל על רוחב מיל מחלוק רוחב
הרצועות ומלרפנה לאורך יהיה אורך
רפ"ח מיל על רוחב חני מיל והא
מנא ליה שכן עברו ונראה דלר"א
כר שמעון לא עברו כלל דרך חנייתן
שהרי בשעת חנייתן היו מפחרים מפני
שהיו נוטים אלהים זה חרוק מזה
כדרך חניית שירות אלל כשעברו
נמשכין כולן זה אלל זה ושמה לא היה
כל ישראל כי אם כרוחב חני מיל על
חני מיל ושעברו זה אחר זה כדרך
כני אדם העוברין דרך צביל אחד
בעשרה על אדם זה אלל זה יכול

להיות כשעבר ס' ריבוא ששוכין בהעברתן כל כך: מר כבר אדם
ק"א. נראה דה"פ א"ע"פ שהדבר ידוע שמים קלים היינו דוקא כשהיו
וירדן כדי דרך מרוחבן אלל כן שיהו נגדשין ועולין שיעור קלות מים
ויעור קלות אדם כזה: אבותי בקשו עלי רחמים. וא"ת והאלמר
בפרק מן שמו (בכרות דף י"ג.) דמינו לא ידעין מדי ומשמע בנתקא
להן שכן נתפלה והכי אמר בפרק שני דמעתי (דף טו.) למה יולאין לבית הקבוצות כדי שיעקשו עליהם ממים רחמים וכל בפרקי
דמקדיש עובדא דרבי מנא דלשחטת אמערתא דלנוה: ואמר רב אימי ואיתימא רבה בר בר חנין שהלך להביא כבשים
אע"ג דמסיק בפרק שני דממוה (דף י'): דלאקבוי אול מיהו שמעיין מיהם דשמן קיינא דמלקא דעתך למימר שהלך להביא כבשים:
מלמד

ולדברי ר"א כר שמעון. דלמר יותר משלש מאות מיל זה אחר זה
עברו איש אחר איש מנאלו ששהו הרבה לעבור דלי כחנייתן עברו
משום קולא דמים מאלס לא נגבחו כל כך: מים קלים. הרבה הם
קלים מן האדם. ומר סבר אדם קל לרוח כמו המים: מדמנך. חני
אינו מלוה אותך אלל ישראל הם
אומרים לך דכתיבי (דברים ט) ומתקבון
אלי כולכם וגו' חני אינו מעבד על
ידך: כלום יש אדם. כלומר אם
הקב"ה זוכה כלום היה אומר לו
לעשות דבר שסופו לנא לידי תקלה:
לבושם של ארץ ישראל. (ג) אותה
שאלה שאלו תחילה שלוח המרגלים:
(לא עלה בידעו. אין חנו יודעין
לדרוש: ספר דברייו. המהם ועשה
שונאו של הקב"ה. דלחי: שפשה
שונאו של הקב"ה. חלש דלחמתי
לקמן (לה.) אפילו בעל הבית אינו יכול
להזיף כליו משם: שפחיל דברייו. דילג
ולא אמרן כמות שהן: שפיטע. דילג
שלא אמרן כחשר הם: יהושע. לא
הולך לילך כשכר נישק עליו משה
רחמים: והיינו דכתיבי ועבדי כלל וגו'.
והביאומי אל הארץ אשר בא שמה
והיא חדרון דכתיבי (יהושע ד) ויתן
לח חדרון לכלל ש"מ כלל הוא דליל
לחדון: מיומן. שני לא נבסס כמו שד'
הימן חסונה מן השמאל: שפשה אם
הארץ כשחיותה. שמקום רגליו ממניק
בארץ מרוב כוודו ויכר שם כגומא
וכשמה. ולשון שפי לא שפס לנו מני
דמי לשחיותה ונראה לשון עמודי א"ש
שהם כנדים ומקום מעמדם ניכר:
תלמי. כמלס המחרטה שמעלה
העפר ומעמיק בארץ: שהיו מעניקים
אם חמה בקומתן. חלש גובה קומתן
דומין כאלו זוארס נוקב ועונק נקב
שהחמה יוללה זו: לבנו קטן. כענן
קטן הכנים של חם היה ומלרים שני
לכניס: מכווס. לשון אבנה ממנה
(בדלשית טו.) כלומר מיושפת צפירות:
טרשים. טלעיס שאין עושין פירות
לארץ להם: דקבוי כה שכי. לא
גרסינן מ"ט. אלל הי"ק ומדע דטרשי
הא ולינה רחיה לפירות כלל שאר
הארץ לפיק יתדו לקבוצת ממים:
כי היו כעונן שריו. של מלך ישראל
ששולמים אל פרעה לעור לו על מלך
אשור. אלמא פרעה נענען ומיב זס
הולכין לבקש: אלכס לא ואלשם אם
נדרי (ג.) אללה לא בחברון ואלשם
הגדר שנדרתי בגשור דכתיבי כתיבה
כי נדר נדר ענדך בשכמי בגשור
המוצת כי אם נגנעון: להביא כבשים
לעולה. דלמר מר כמס' מנחות ככשים
מחברון אלמא ארץ מרעה היתה:
מינה. כלומר מתשובתך אמה מסיעני
שלא היתה תשובה לירע כשאר הארץ
מאחר שהיא נת ערשים כדלחמתי כבנא
מליעא בהשוכר (דף פ.) ולי ארעא
דמחוקא בגרונדי (י) היא שניהם
משלמין: דקלישא ארעא. עפר של
ערשים דק וקלוט ומועט הוא ומלך
כך לא היו מורשים וזרעים אותה מנואה מאלל אדם: ועבדי רעיא.
מלמחת ומעלה עשבים ואוכלים האלן: ושמן קיינא. התמנה האלן
שן דרך האלן להשפית כלאך יבשה וטרשים יותר מתלך להם:
וילכו

כחנייתן עברו לדברי רבי אלעזר בר' שמעון
בוה אחר זה עברו וחד אמר בין מר ובין מר
כחנייתן עברו מר סבר אדם קל ומר סבר
מים קלים ישלח לך אנשים אמר ריש לקיש
שלח לך מדרעתך וכי אדם זה בורר חלק רע
לעצמו והיינו דכתיבי ויטב בעיני הדבר
(ג) אמר ריש לקיש בעיני ולא בעיניו של מקום
ויחפרו לנו את הארץ אמר ר' חייא בר אבא
מרגלים לא נתכוונו אלא לבישתה של ארץ
ישראל כתיב הכא ויחפרו לנו את הארץ
וכתיב התם ויחפרה הלבנה ובושה החמה
וגו' והלא שמוחה למטה ראובן שמוע בן
זכור אמר רבי יצחק דבר זה מפורש בדיניו
מאבותינו מרגלים על שם מעשיהם נקראו
ואנו לא עלתה בדינו אלא אחד סתור בן
מיכאל סתור שסתר מעשיו של הקב"ה
מיכאל שעשה עצמו כך אמר רבי יוחנן אף
אנו נאמר נחבי בן ופסי נחבי שהחביא דברייו
של הקב"ה ופסי שפיסע על מדותיו של
הקב"ה ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבאו
מבעי ליה אמר רבא מלמד שפירש כלב
מעצת מרגלים והלך ונשחטח על קברי
אבות אמר להן אבותי בקשו עלי רחמים
שאנצל מעצת מרגלים יהושע כבר בקש
משה עליו רחמים שנאמר ויקרא משה
להושע בן נון יהושע יה וישעך מעצת מרגלים
והיינו דכתיבי ויעבדי כלב עקב היתה רוח
אחרת עמו וגו' ושם אחימן ששי וחלמי וגו'
אחימן מיומן שבאחיו ששי שמשים את
הארץ כשחתות תלמי שמשים את הארץ
תלמים תלמים ד"א אחימן בנה ענת ששי בנה
אלש תלמי בנה תלבוש ילידי הענקה
שמעניקין חמה בקומתן והחברון שבע שנים
בננתה [מאי בננתה] אילימא נבנתה ממש
אפשר אדם בונה בית לבנו קטן קודם לבנו
גדול דכתיבי ובני חם כוש ומצרים וגו' אלא
שהיתה מבונה על אחד משבעה בצוען ואין
לך טרשים בכל א"י יתר מחברון (משום)
דקברי בה שיכבי ואין לך מעולה בכל
הארצות יתר מארץ מצרים שנאמר ויבן ה'
כארץ מצרים ואין לך מעולה בכל ארץ
מצרים יתר מצוען דכתיבי כי היו בצוען
שריו ואפילו הכי חברון מבונה אחד משבעה
בצוען וחברון טרשים היו והא כתיבי ויהי
מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך
אלכה נא וגו' ואמר ר' רב אימי ואיתימא
רבה בר בר חנין שהלך להביא כבשים
מחברון ותניא אילים ממואב כבשים
מחברון מינה איידי דקלישא ארעא עברה
רעיא ושמן קיינא וישובו מתור הארץ
וילכו

מסורת הש"ס
(א) יומא י. (ב) מסות קוב.
(ג) ק"ל ג"ב רש"י.
(ד) (מסורת ד: ע"ש).
(ה) מנחות פ. (ו) ורבי תנחומי
הכל שגדלו משה.
(ז) (שאלות. רש"י).
(ח) (רש"י. ט) רש"י מ"ג.
(ט) ח"א מ"ב. (י) ר"י. י"ג.
היטב ומטה לישנן.
(כ) (מנחות כ:).

הורה אור השלם
1. שלח לך אנשים
ויתרו את ארץ ענען
אשר אני נתן לפני
ישראל אשר ארץ אשר
אחך למטה אבותיו
תחשבו כל נפשי בך.
בכרבי יג כ
2. ויטב בעיני הקבר
ואקח מבט שנים עשר
אנשים אשר
לשבת: דברים א ככ
3. ותקרבון אלי כלב
והאמרו נשלחה אנשים
לקבט ויחפרו לנו את
הארץ וישובו אמנו ורבר
את הדרך אשר נעלה
כה ואת הים אשר
נבא אלינו:
דברים א ככ
4. ויחפרה הלבנה ובושה
החמה כי קלך זן עבאות
כדי ציון ויבדילשם וגו'
אקוי כבוד.
ישעיהו ד ככ
5. ואלה שמותם למטה
ראובן שמעון בן זכור:
בכרבי יג ד
6. למטה אשר חתור בן
מיכאל בכרבי יג יג
7. ועלו בגב ויבא עד
חברון ושם אחימן ששי
וחלמי ילידי הענק
וחברון שבע שנים
בננתה לפני צען
מרגלים בכרבי יג ככ
8. אלה שמות האנשים
אשר שלח משה לחור
אשר הארץ ויקרא משה
להושע בן נון יהושע:
בכרבי יג טו
9. ועבדי כלב עקב
יהיה רוח אחרת נעמו
וימלא ארצו ויביאותו
אל הארץ אשר בא
שקת חרשו וירשקת:
בכרבי יג כד
10. ובני חם כוש
ומצרים ופוט וקנז:
בראשית י
11. וישא לוט את עניו
וזא את כל כבוד הירדן
כי בלה משקה לפני
שחף זן את סדם ואת
צמרה בנו זן הארץ
מצרים באבך בער:
בראשית יג
12. כי היו בענן שקיין
ומלאכייו נחם ויגוע:
ישעיהו ל
13. ויהי מקץ ארבעים
שנה ויאמר אבשלום אל
המלך אלכה נא ואמליק
את נדרי אשר נדרתי לך
בחברון: שמואל ב טו
14. וישובו מתור הארץ
מקץ ארבעים יום:
בכרבי יג כה

הגרות הב"ה
(א) ג' ויטב בעיני הדבר
ואמר ר"ל: (ב) ש"י ריה
לנפתח וסי אותם שאלו
ז' ומינה שאלה נתקן:
(ג) ד"ה אללה לא ואלשם
אל מר אשר נדרתי
לך: בחברון אללה נא: